

قنات زارچ یکی از جاهای دیدنی یزد که اگر به دنبال زیبایی او بر روی سطح شهر بگردید چیزی نخواهید یافت چرا که تمام زیبایی خود را در زیر پای شهر و جایی که کمتر کسی آن را می بیند ، پنهان نگاه داشته است.

قنات زارچ یا به اصطلاحی دیگر قنات باغ زارچ با طولی بالغ بر ۷۱ کیلومتر، تعداد ۲۱۱۵ حلقه چاه را در خود جای داده است و همچنین با قدمتی بیش از ۱ قرن ، به عنوان یکی از کهن ترین و طویل ترین قنات ها در جهان به حساب می آید.

به گفته برخی نظریه شناسان باستان قدمت قنات زارچ، یکی از جاهای دیدنی یزد به زمان ساسانیان باز می گردد. این قنات که در سال ۲۰۱۶ به ثبت جهانی سازمان یونسکو رسید، امروزه گردشگران زیادی را از سراسر جهان به خود می بیند.

معرفی قنات زارچ

این قنات، دارای سه شاخه اصلی یا تونل زیرزمینی جداگانه است که اسامی آنها به این شرح است : شیرین، شور و ابراهیم خویدکی؛ از دو شاخه ای که امروزه دیگر قطره ای آب در آنها نیست و خشک شده می توان به شاخه شیرین و ابراهیم خویدکی اشاره کرد. اما یک شاخه از این قنات همچنان به آبدهی با سرعت متغییر در نواحی متفاوت بین ۲۸ تا ۶۰ لیتر بر ثانیه ادامه داده است، این شاخه در اصل همان شاخه شور به حساب می آید.

شاخه شور قنات زارچ از جاهای دیدنی یزد، از قسمت پایاب مسجد جامع یزد که حدود ۶۰ پله دارد و یکی از مسیر های منتهی به قنات است می گذرد. از دلیل اصلی شور شدن آب این شاخه قنات می توان به بنا شدن مادر چاه آن در قسمت شور آب شود.

آسیاب

در استان یزد تقریبا اکثر آسیاب هایی که در گذشته فعال بوده با آب قنات کار می کردند. کار آسیاب بر اساس انرژی حرکتی حاصل از آبی که از قنات به داخل چاهی به نام تنوره جاری می شود بوده است، در این قسمت چاه، آب انباشته شده و سپس از انتهای تنوره که مجرای باریکی دارد گذر می کند و همین کم شدن سطح گذر آب باعث افزایش فشار آب شده و در نتیجه پره های آسیاب آبی به چرخش در می آیند.

تاریخچه

در بررسی بناهای قدیمی و کهن ساخته شده روی مسیر این قنات، قدیمی ترین مدرک به زمان ساخت مسجد عتیق باز می گردد که در دوره حکومت علاء الدوله، دومین امیر آل کاکویه کشف و ضبط شده است.

مسیر دسترسی

مسیر دسترسی به این قنات که یکی از جاهای دیدنی یزد است، به شرح زیر می باشد :

به هنگام رسیدن به شهر یزد، می بایست به خیابان سید گل سرخ رفته و پس از آن وارد محله کوشک نو شوید. از آنجا نیز می توانید درب ورودی قنات را که با تابلو های راهنمایی مشخص شده بیابید.

جاهای دیدنی

از دیگر جاهای دیدنی یزد نیز می توان به : باغ دولت آباد، موزه مارکار، آب انبار شش بادگیر و میدان خان اشاره کرد.

و اما دیگر قنات هایی که در ایران وجود دارند را می توان به صورت زیر نام برد : قصبه گناباد، بلده فردوس، گوهر ریز جو پار، قنات های دو قلوی اکبر آباد و قاسم آباد بم و قنات مزد آباد اصفهان.